УДК 796:373.5

ДА ПЫТАННЯ АБ ЯКАСЦІ ВЫКАНАННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА ФІЗІЧНАЙ КУЛЬТУРЫ ВА ЎСТАНОВАХ АГУЛЬНАЙ СЯРЭДНЯЙ АДУКАЦЫІ

Углікаў С.А., ст. выклад., Кучарава А.А., выклад.
Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова, г. Магілёў, Рэспубліка Беларусь

Адукацыйная задача вучэбнай праграмы па вучэбным прадмеце «Фізічная культура і здароўе» ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі Беларусі прадугледжвае набыццё школьнікамі рухальных уменняў і навыкаў, спосабаў дзейнасці, якія складаюць змест вывучаемых відаў спорту, з мэтай аздараўлення і фарміравання фізічнай культуры асобы. Праграмай прадугледжана вывучэнне вучэбных матэрыялаў базавага і варыятыўнага кампанентаў «Веды» і «Асновы відаў спорту», якія ўключаюць вывучэнне праграмных тэм (лёгкая атлетыка, гімнастыка і акрабатыка, лыжная падрыхтоўка, спартыўныя гульні і інш.) [1].

Спецыфіка прадмета «Фізічная культура і здароўе» прадугледжвае канцэнтрычны спосаб пабудовы працэсу адукацыі, які ажыццяўляецца праз паўтарэнне матэрыялу з яго ўскладненнем і ўзбагачэнне зместу навучання новымі кампанентамі. Вынікам такога працэсу павінен стаць выпускнік (абітурыент), выразна арыентаваны на далейшую прафесійную дзейнасць у сферы фізічнага выхавання, на засваенне праграмы вышэйшай адукацыі ўстаноў адпаведнага профілю на аснове раней атрыманых навыкаў, з пэўным узроўнем фізічнай падрыхтоўкі. Аднак апошнім часам выкладчыкамі ВНУ

Электронный архив библиотеки МГУ имени А.А. Кулешова

адзначаецца агульнае зніжэнне ўзроўню як фізічнай падрыхтаванасці выпускнікоў школ, так і тэхнічнага складніка іх навыкаў і ўменняў, што патрабуе ад прафесарска-выкладчыцкага складу дададковых намаганняў у працэсе падрыхтоўкі кваліфікаваных спецыялістаў, унясення незапланаваных змен у навучальны працэс. Сёння гэта становіцца нормай.

Намі праведзена работа па высвятленні прычын зніжэння ўзроўню базавай падрыхтоўкі ўчарашніх школьнікаў праз анкетаванне студэнтаў факультэта фізічнага выхаванні дзённай і завочнай форм атрымання адукацыі па адным з раздзелаў школьнай вучэбнай праграмы па прадмеце «Фізічная культура і здароўе» пры вывучэнні тэмы «Гімнастыка і акрабатыка». У апытанні прынялі ўдзел 95 чалавек.

Вынікі апытання дэманструюць недахопы пазначанай праблемы. Толькі 11 % рэспандэнтаў упэўненыя ў тым, што добра ўяўляюць сабе змест вучэбнай праграмы па тэме «Гімнастыка і акрабатыка», каля 51 % маюць фрагментарнае ўяўленне пра гэта. Толькі 40 % апытаных здолелі правільна адказаць, у якой чвэрці гэты матэрыял выкладаецца ў школе. Асобна варта спыніцца на сістэматычнасці правядзення ўрокаў па дадзенай тэме. Крыху больш за 28,6 % студэнтаў пацвердзілі рэгулярнасць правядзення заняткаў на першай і другой ступенях агульнай сярэдняй адукацыі, 34,3 % указалі на іх адсутнасць наогул і 37,1 % – на частковае іх правядзенне. Яшчэ больш несуцяшальныя вынікі зафіксаваны ў дачыненні да старшых класаў: 71,4 % рэспандэнтаў указалі на замену вучэбнага матэрыялу па гімнастыцы і акрабатыцы іншымі тэмамі базавай часткі «Асновы відаў спорту». Пры ацэнцы ўзроўню арганізацыі правядзення ўрокаў па гімнастыцы і акрабатыцы 45,7 % студэнтаў выставілі настаўнікам фізічнай культуры ад 1 да 3 балаў па пяцібальнай шкале, што характарызуе іх тэарэтычную, метадычную і фізічную падрыхтаванасць. Асноўнымі прыёмамі навучання гімнастыцы і акрабатыцы на ўроках у агульнаадукацыйных школах з'яўляюцца наступныя: 62 % складаюць страявыя прыёмы (перастраенні, перамяшчэнні), агульнаразвівальныя практыкаванні і элементы фігурнай маршыроўкі і толькі 38 % – практыкаванні на снарадах і акрабатычныя практыкаванні.

У заключэнні хацелася б спыніцца на рэйтынгу тэм вучэбнай праграмы па вучэбным прадмеце «Фізічнай культуры і здароўю» ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі, што ў сваю чаргу з'яўляецца паказчыкам матывацыйнай сферы сучасных школьнікаў. Паводле апытаных студэнтаў, урокі гімнастыкі і акрабатыкі знаходзяцца на чацвёртым месцы пасля урокаў па лёгкай атлетыцы, спартыўным і рухомым гульням, лыжнай падрыхтоўцы.

СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ

1. Вучэбная праграма па вучэбным прадмеце «Фізічная культура і здароўе» для XI класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай мовай навучання і выхавання. – Мн., 2019.

Электронный архив библиотеки МГУ имени А.А. Кулешова